

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 07 » « 09 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогіка і психологія вищої школи. Змістовий модуль «Педагогіка» для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта
освітньої програми 013.00.01 Початкова освіта

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма 14/09/21
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2021

Київ – 2021

Розробник:

Желанова Вікторія В'ячеславівна, доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту

Викладачі:

Желанова Вікторія В'ячеславівна, доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 30.08.2021 № 1

Завідувач кафедри *Людмила ХОРУЖА* Людмила ХОРУЖА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 013.00.01 Початкова освіта

Гарант освітньої програми *Тетяна МІЄР* Тетяна МІЄР

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта

Гарант освітньої програми *Людмила Козак* Людмила Козак

Робочу програму перевірено

« » 20 р.

Заступник директора *Марина МАШОВЕЦЬ* Марина МАШОВЕЦЬ
(підпис)

Пролонговано

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №
(підпис)

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №
(підпис)

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна форма навчання	
<i>«Педагогіка і психологія вищої школи»</i>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180 год.	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24	24
Модульний контроль	6	6
Семестровий контроль	30 (інтегрований)	
Самостійна робота	45	45
<i>Змістовий модуль «Педагогіка»</i>		
Курс	1	
Семестр	1	-
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	24	-
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	15	-
Самостійна робота	45	-
Форма семестрового контролю	іспит (інтегрований)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання та розвитку творчого потенціалу студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, визначити особливості науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Завдання курсу:

- аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (освітній процес, управління, викладач, студент тощо);
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, розвитку творчого потенціалу студентів, управління в системі вищої освіти;
- прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у закладах вищої освіти;
- набуття магістрантами досвіду творчого використання педагогічних знань для вирішення конкретних завдань майбутньої навчально-професійної та науково-педагогічної діяльності.
- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців;

➤ формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;

➤ сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна здатність описувати об'єкти та процеси на основі здобутих знань і розуміння широкого кола філософсько-світоглядних питань; критично мислити, адаптуватися до суспільних змін та викликів; використовувати набутий особистісно-професійний досвід для вирішення фахових та життєвих ситуацій; до аналізу міждисциплінарних явищ та процесів
	ЗК 3	Комунікативна здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, виконання професійних завдань усного, писемного мовлення; володіння монологічними та діалогічними формами спілкування; конструктивного вирішення конфліктних ситуацій; участі у різних видах професійно-педагогічного спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо), виявлення емпатії, поваги до індивідуальних особливостей інших людей; здатність спілкуватися іноземною мовою; користуватися іншомовними інформаційними ресурсами
	ЗК 4	Самоосвітня здатність до рефлексії власного освітнього та професійного досвіду; критичної оцінки результатів діяльності; готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення; прояв допитливості, пізнавального інтересу, розуміння способів їх реалізації у процесі самонавчання; здатність до реалізації власного аксіологічного потенціалу
Фахові компетентності	ФК 6	Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки та вибудувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність різних педагогічних явищ і процесів, багатогранність практичної спрямованості педагогіки; орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, тенденціях освітньої політики в Україні; розглядати педагогічні явища, розвиток освіти та науки у їх історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення педагогічних проблем у зарубіжному та вітчизняному контекстах; узагальнювати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні.
	ФК 7	Здатність готувати, планувати, організовувати власну науково-педагогічну діяльність; розуміти гносеологічні основи освітньої діяльності; адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань власного дослідження; використовувати існуючі, модифікувати та створювати педагогічні методи, технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність; упроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для реалізації наукового задуму дослідження.
	ФК 8	Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, презентації наукових доробків та ідей, володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; до участі у різних видах наукового спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо)
	ФК 12	Здатність до диференціації педагогічної діяльності відповідно до специфіки професійних категорій; застосування педагогічних технологій у неперервній педагогічній освіті; упровадження інноваційних процесів у професійну освіту; розробки науково-методичного супроводу професійної підготовки

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

ПРН 1	Розуміння сутності педагогічних понять, педагогічного процесу, педагогічних закономірностей та принципів
ПРН 2	Володіння знаннями про педагогічні явища, розвиток освіти й науки у їх історичній ретроспективі та сучасні тенденції й трансформації
ПРН 3	Здатність розуміти закономірності розвитку людини, її соціально-психологічні особливості, взаємообумовленість цих процесів
ПРН 4	Знання законів України та інших нормативно-правових актів України з питань вищої освіти; освітніх стандартів за відповідними програмами вищої освіти; порядок складання навчальних планів; найновіших досягнень у галузі педагогіки і психології вищої школи
ПРН 5	Знання дидактичних засад методик викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти

ПРН 6	Розуміння інноваційного характеру сучасних методів, форм, технологій організації освітнього процесу у вищій школі
ПРН 8	Здатність урахувувати вплив соціальних та особистісних факторів на перебіг педагогічних явищ і процесів
ПРН 9	Здатність реалізовувати педагогічні цілі та завдання на міждисциплінарній основі
ПРН 10	Здатність володіти операціями аналізу, синтезу, співставлення, порівняння педагогічних явищ і процесів для вирішення різних професійних завдань
ПРН 11	Здатність знаходити необхідну інформацію з різних джерел відповідно до професійних потреб
ПРН 12	Здатність ефективно застосовувати сучасні освітні технології, зокрема дистанційні, активні методи; проводити освітню і освітньо-методичну роботу з усіх видів навчальних занять у вищій школі; розробляти індивідуальні траєкторії розвитку здобувачів вищої освіти
ПРН 13	Здатність добирати педагогічний інструментарій відповідно до завдань та змісту освітнього процесу
ПРН 14	Здатність будувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію, дотримуватися правил ефективної комунікації та норм професійної етики
ПРН 15	Здатність встановлювати соціально-психологічний комунікативний контакт з різними учасниками педагогічного процесу, будувати індивідуально орієнтовану траєкторію особистісно-професійного зростання студентів
ПРН 16	Здатність створювати презентації та ефективно використовувати мультимедійні технології, програмне забезпечення для виконання педагогічних завдань
ПРН 17	Здатність самовдосконалюватись, застосовуючи різноманітні освітні ресурси
ПРН 18	Здатність прогнозувати, моделювати педагогічну діяльність

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Самостійна
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.	16	2	4				10
Тема 2. Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент. Види та функції діяльності викладача вищої школи.	19	4					15
Модульний контроль	3						
Разом	38	6	4				25
Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 3. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО.	12	2					10
Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі. Системи діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО. Розвиток професійно-педагогічних умінь.	22	4	2	6			10
Модульний контроль	3						
Разом	37	6	2	6			20
Підготовка та проходження контрольних заходів	15						
Усього	90	12	6	6			45

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ПОЧАТКУ ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура.

Принципи діяльності освітніх закладів. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

Основні поняття теми: педагогіка вищої школи, об'єкт і предмет педагогіки вищої школи, система педагогічних наук, методологія, цілісний педагогічний процес, освіта, вища школа, вища освіта, освітня діяльність, категорії педагогіки вищої школи, система освіти в Україні, тенденції розвитку вищої освіти України, реформування вищої освіти, європейський освітній простір, Болонський процес.

Лекція 2,3. УПРАВЛІНСЬКА СТРУКТУРА ЗВО. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ. ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління вищим навчальним закладом. Організаційна та управлінська структура ЗВО. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Кафедра-основний підрозділ університету. Основні завдання та функції діяльності кафедри. Система взаємовідносин на кафедрі та розподіл функціональних обов'язків. Функції діяльності викладача вищої школи. Основні види діяльності викладача вищої школи та їхні особливості.

Основні поняття теми: педагогічний менеджмент, принципи педагогічного менеджменту, функції педагогічного менеджменту, професійно-педагогічна діяльність, кафедра, корпоративна культура, місія і візія ЗВО.

Лекція 4. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. ЗМІСТ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. МЕТОДИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ У ЗВО

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Організація освітнього процесу. Закони та закономірності навчання.

Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Освітня програма, навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.

Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності.

Основні поняття теми: дидактика вищої школи, об'єкт і предмет дидактики вищої школи, зміст вищої освіти, нормативні документи, навчальний план, навчальна програма, методи навчання, засоби навчання, педагогічний процес, структура педагогічного процесу, знання, уміння, навички, компетентності.

Лекція 5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. СИСТЕМА ДІАГНОСТИКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ У ЗВО. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМІНЬ

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.

Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів. Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Основні поняття теми: лекція, семінарські заняття, практичні заняття, комплексні форми організації навчання, індивідуальні заняття, педагогічна практика, виробнича практика, самостійна робота, дистанційне навчання, науково-дослідна робота, контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів, модульно-рейтингова технологія навчання, кредитно-модульна технологія навчання. Характеристика базових професійно-педагогічних умінь викладача.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Вид діяльності студента	Максимальна кількість	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1			3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	8	40
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-		-	87
Максимальна кількість балів:					152
Розрахунок коефіцієнта:					2,53

6.2 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.

- Опрацювати текст Закону України "Про вищу освіту", звернути увагу на сутність принципів вищої освіти, нові стратегії розвитку.
- Ознайомитися із сутністю основних педагогічних термінів, що стосуються вищої освіти, функції керівника ЗВО; права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу. Підготувати е-презентації на теми: «Методологія педагогіки вищої школи. Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти в сучасній Україні»; «Якість освіти у вищому навчальному закладі»; «Академічна свобода: як її розуміти?».

Тема: Види та функції діяльності викладача вищої школи.

- Охарактеризувати особливості різних видів та функцій діяльності викладача вищої школи (науково-педагогічна, дослідницька, соціально-гуманітарна тощо).

2. Підготувати презентацію на тему: « Від чого залежить репутація, імідж та авторитет викладача вищої школи
3. Проаналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом педагогічної культури викладача».
4. Визначити особливості наукової етики викладача вищої школи: сутність та принципи.
5. Розкрити сутність принципи управління сучасним вищим навчальним закладом.
6. Сформулювати 8–10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування.

Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема: Сутність процесу навчання у вищій школі.

Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО

1. Ознайомитися зі змістом Закону України "Про вищу освіту", з'ясувати сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу.
2. Проаналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінити його зміст з погляду врахування дидактичних вимог.
3. Підготувати презентацію «Ринок праці та сучасні вимоги до підготовки фахівця».
4. Проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати вміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням.
5. Опрацювати 1-2 статті з сучасних педагогічних видань, які стосуються дидактичних проблем вищої школи.

Тема: Форми організації навчання у вищій школі.

Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО

1. Скласти план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення.
2. Опрацювати кілька інформаційних джерел із метою ознайомлення з технологією кредитно-модульного навчання і методикою запровадження рейтингової системи оцінювання навчальної діяльності студентів.
3. Підготувати е-презентацію на тему «Інноваційні технології навчання у вищій школі». Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

6.3 ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Педагогіка і психологія вищої школи" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю.

Форма проведення модульного контролю є письмовою.

6.4 ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу.

Форма проведення: письмова (комп'ютерне тестування)

Тривалість проведення: 2 години

Максимальна кількість балів: 20 балів

6.5 ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6.6 ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Проаналізуйте місце і роль педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
2. Розкрийте зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками на засадах порівняльного аналізу.
3. Узагальніть методологічні аспекти педагогіки вищої школи на засадах компаративістського аналізу методологічних підходів.
4. Охарактеризуйте декілька понять Закону України «Про вищу освіту».
5. Проаналізуйте зміст понять «компетенція» та «компетентність» та на засадах узагальнення науково-педагогічного досвіду використання визначте їх сутнісну відмінність.
6. Розкрийте системні взаємозв'язки компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
7. Систематизуйте закономірності педагогічного процесу у вищій школі на засадах їх ієрархізації.
8. Окресліть проблемне поле щодо визначення провідних категорій педагогіки вищої школи.
9. Доведіть значущість дотримання логічної послідовності при визначенні мети, завдань та змісту вищої освіти в Україні на засадах компетентнісного підходу.
10. Проаналізуйте стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття з позицій реалізації положень компетентнісного підходу.
11. Покажіть динаміку реалізації положень Болонського процесу в системі вищої освіти України.
12. Доведіть доцільність реформування та модернізації вищої освіти в Україні як пріоритетними напрямами в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
13. Розкрийте основні принципи управління сучасним закладом вищої освіти.
14. Проаналізуйте місце і роль дидактики як галузі педагогіки вищої школи.
15. Доведіть комплікативність об'єкта та предмета дидактики вищої школи.
16. Запропонуйте узагальнений огляд досвіду організації навчально-виховного процесу у вищій школі та запропонуйте потенційні можливості його вдосконалення.
17. Визначіть основні функції та види діяльності викладача закладу вищої освіти.
18. Окресліть проблемне поле щодо визначення змісту освіти на ґрунті аналізу нормативних документів, що визначають зміст вищої освіти.
19. Доведіть значущість дотримання логічної послідовності при розробці навчальних планів, навчальних програм та навчальної літератури в системі вищої школи.
20. Узагальніть науково-педагогічні положення щодо визначення сутності процесу навчання у ЗВО та розкрийте системні взаємозв'язки в його структурі.
21. На компаративістських засадах проаналізуйте систему принципів навчання у закладі вищої освіти.
22. Доведіть комплікативність проблеми визначення та класифікації методів навчання у вищому навчальному закладі та добору відповідних засобів навчання.
23. Узагальніть дидактичні вимоги до вибору методів навчання у закладі вищої освіти на засадах реалізації компетентнісно-орієнтованої парадигми підготовки фахівця вищої кваліфікації.
24. Проаналізуйте структуру процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками з проєкцією на формування компетенцій та компетентностей фахівця вищої кваліфікації.
25. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо генези лекції як провідної форми організації

навчального процесу у вищій школі та методики їх проведення.

26. Окресліть проблемне поле щодо визначення психолого-педагогічних вимог до проведення лекції у вищій школі.
27. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо організації та методики проведення семінарських занять як форми організації навчального процесу у вищій школі.
28. Узагальніть дидактичні вимоги до організації та проведення практичних занять у закладах вищої освіти.
29. Узагальніть науково-педагогічні положення щодо визначення сутності процесу консультування та здійсніть порівняльний аналіз видів консультацій.
30. Доведіть доцільність запровадження комплексних форм організації навчання у вищій школі та проаналізуйте їх потенційні можливості з урахуванням використання інформаційних технологій навчання.
31. Проаналізуйте дидактичні основи організації та проведення індивідуальних занять у вищій школі з проєкцією на оптимізацію процесів формування компетенцій та компетентностей викладача вищої школи.
32. Схарактеризуйте доцільність інтеграції навчально-виховного процесу та педагогічної практики студентів на засадах компетентнісного підходу.
33. Доведіть комплікативність проблеми організації самостійної роботи студентів в умовах реалізації положень Болонського процесу.
34. Аргументуйте обґрунтованість потреби запровадження дистанційного навчання в системі освіти: соціально-економічна доцільність, сутність, умови ефективності.
35. Розкрийте діалектичні зв'язки форм, видів і методів організації науково-дослідницької роботи студентів у контексті формування дослідницьких компетенцій майбутніх фахівців вищої кваліфікації.
36. Схарактеризуйте доцільність константного вдосконалення системи діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти та рівня сформованості відповідних компетенцій та компетентностей.
37. Доведіть значення оцінювання навчальних досягнень студентів, розкрийте функціональну роль оцінювання в контексті переорієнтації на компетентнісно-орієнтовану освіту.
38. Проаналізуйте генезу можливостей контролю та самоконтролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів в умовах використання інформаційних засобів навчання та контролю.
39. Проаналізуйте систему модульно-рейтингового контролю на засадах порівняльного співставлення з іншими системами контролю знань.
40. Доведіть доцільність урахування психологічних особливостей студентського віку та наявності знань про типологію студентів у процесі оптимізації навчально-виховного процесу у вищій школі.
41. Окресліть проблемне поле щодо визначення критеріїв вихованості особистості.
42. Доведіть доцільність розвитку педагогічного менеджменту як сучасної теорії управління освітою.
43. Проаналізуйте систему управління вищим навчальним закладом. Визначте потенційні можливості її вдосконалення.
44. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо загальної характеристики принципів і функцій педагогічного менеджменту. Проаналізуйте специфічні особливості діяльності викладача ЗВО.
45. Доведіть домінуючо-визначальну роль професійно-педагогічного спілкування викладача вищої школи у забезпеченні суб'єкт-суб'єктної взаємодії в системі «викладач-студент».
46. Доведіть значущість феномену педагогічної культури викладача вищої школи як ознаки його професійно-педагогічної компетентності.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Назва модуля	I. Загальні основи педагогіки вищої школи			II. Дидактика вищої школи		
	Лекції	1 б.	1 б.		1 б.	1 б.
Семінарські	11 б.		11 б.	11 б.	11 б.	11 б.
Практичні						
Теми лекцій	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України			Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі.		
Теми семінарських занять	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України			Форми організації навчання у вищій школі.		
Теми практичних занять				Розвиток професійно-педагогічних умінь викладача		
Самостійна робота	40 балів			40 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2(25 балів)		
Підсумковий контроль						

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна (базова)

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К.: Кондор, 2008.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / Світлана Сергіївна Вітвицька. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К.: «Академвидав», 2012. – 352 с.
4. Дьяченко М.И. Психологія вищої школи: уч. посіб. / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. – Мн.: Харвест, 2006. – 416 с.
5. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Ленвіт, 2007.
6. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: **Навчальний посібник / К.: Знання, 2005.- 486 с.**
7. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: курс лекцій. – Кременчук, 2006. – 272 с.
8. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
9. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підр. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2008. – 351 с.
10. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності: Навчальний посібник / В. М. Теслюк, П. Г. Лузан, Л. М. Шовкун. – К.: ДАККІМ, 2010. – 244 с.
11. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2012. – 208 с.
12. Чайка В. М. Основи дидактики: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2011. – 240 с.

Додаткова:

13. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>

14. Закон України «Про загальну середню освіту» – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14
15. Закон України "Про освіту" (зі змінами 2008 року). – Режим доступу: www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php on line 64
16. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
17. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
18. Білецька С.Л. Мотивація навчання як важливий фактор пізнавальної активності студентів / С.Л. Білецька // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2004. – Вип. 2. – С. 310-315.
19. Булах І.С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : навч.-метод. посіб. / І.С. Булах, Л.В. Долинська. – К.: НПУ, 2002. – 114с.
20. Весна М. Самоорганізація в студентській групі / М. Весна // Вестник высшей школы. – 2003. – № 2. – С. 29-33.
21. Винославська В. Психологічні особливості студентської групи / В. Винославська // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – №7. – С. 65-70.
22. Земба А.Б. Проблема ефективного управління студентською групою / А.Б. Земба // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – №3. – С. 42-48.
23. Приходько М.І. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій для магістрів. – Запоріжжя: ЗДУ, 2001.
24. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посіб. / За ред. І.А. Зязюна, О.М. Пехоти. – К.: Вид-во А.С.К., 2003.

9. Додаткові ресурси

ЕНК «Педагогіка і психологія вищої школи: Педагогіка» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти <http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=15738>

ДОДАТОК

до робочої програми навчальної дисципліни Педагогіка і психологія вищої школи. Змістовий модуль «Педагогіка» для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта
освітньої програми 013.00.01 Початкова освіта

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

СЕМІНАР 1 (2 години)

Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
2. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
3. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи.

4. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.
 5. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
- II. Захист творчого проекту.

СЕМІНАР 2 (2 год).

Тема. Види та функції діяльності викладача вищої школи

План заняття

- I. Теоретична частина.
1. Функції діяльності викладача вищої школи.
 2. Основні види діяльності викладача вищої школи та їхні особливості..
 3. Кафедра – основний навчально – науковий підрозділ університету.
 4. Система взаємовідносин на кафедрі та розподіл функціональних обов'язків.
 5. Ієрархія взаємовідносин працівників у системі управління закладом вищої освіти.
- II. Захист творчого проекту.
- Модульний контроль.

СЕМІНАР 3 (2 год).

Тема: Організація навчального процесу у закладі вищої освіти

План заняття

- I. Теоретична частина.
1. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Організація навчально-виховного процесу. Закони та закономірності навчання.
 2. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.
 3. Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності.
 4. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
 5. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.
 6. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять.
 7. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації.
 8. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.
 9. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.
 10. Система діагностики знань і вмінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
- II. Навчальна дискусія.
- III. Захист творчого проекту.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1-3 (6 год.)

Тема: Розвиток професійно-педагогічних умінь викладача (тренінг)

План заняття

- I. Теоретична частина.
- Понятійно-категоріальний апарат теми.
1. Характеристика базових професійно-педагогічних умінь викладача.
 2. Завдання та вправи на розвиток професійно-педагогічних умінь
- II. Навчальна дискусія